

De kindbehartiger in het Korczak Jaarboek

Jaarlijks besluiten ongeveer 70.000 stellen met jonge kinderen om uit elkaar te gaan. Volgens het rapport van de Kinderombudsman uit 2014 komen er ieder jaar 3.500 kinderen in de knel te zitten door de scheidingssituatie van hun ouders. Momenteel hebben 16.000 kinderen ernstig last van die scheiding van hun ouders¹. Veel scheidingen verlopen gelukkig ook goed. In 20% van de gevallen gaat het echter mis. De hulpverlening lijkt zoekend naar hoe daarbij op te treden.

Hoe zit het nu eigenlijk met de rechtspositie van minderjarigen en welke spelers kunnen een bijdrage leveren aan het borgen van de stem van kinderen, in lijn met het Internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind?

Kinderen staan er soms heel alleen voor, tussen twee ruziënde ouders. Zij scheiden daarbij niet van hun ouders, maar zijn wel degenen die te maken krijgen met grote veranderingen. Een verhuizing, wonen in twee huizen, afwisselend bij de ene en andere ouder. Hoe ga je daarbij om met loyaliteitsgevoelens? Stel dat je ouders verliefd worden op iemand anders, hoe ga je hiermee om? Wie luistert er eigenlijk naar jou? Wie kan jou ondersteuning bieden om dat wat jij denkt en voelt te vertalen naar jouw ouders? Welke rechten heb je om gehoord te worden?

(Rechts)positie kinderen

Kinderen hebben in beginsel geen eigen rechtspositie in Nederland. Dit is bedoeld om hen bescherming te bieden voor die zaken die op volwassen niveau spelen. Echter, staat zeker sinds de komst van het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) het belang van kindparticipatie wel steeds meer voorop. Daarom moeten er ook mogelijkheden voor kinderen zijn om hun stem te kunnen laten doorklinken, hetzij rechtstreeks, hetzij via een vertegenwoordiger.

In enkele uitzonderingsgevallen hebben kinderen in Nederland een formele rechtsingang toegekend gekregen, zoals bij het sluiten van een geneeskundige behandelovereenkomst of een arbeidsovereenkomst. Dan hebben zij dus een eigen rechtspositie.

In scheidingssituaties geldt een informele rechtsingang. Dit betekent dat een kind geen eigen rechtspositie heeft, zoals bij de formele rechtsingang, maar wel dat een kind zijn of haar mening mag geven over de situatie.

Wanneer er een scheidingsverzoek is ingediend bij de rechter krijgt een kind van twaalf jaar of ouder dan ook een uitnodigingsbrief van de rechter. Hierin staat dat het kind per brief of in een gesprek bij de rechter zijn mening mag geven. De brief wordt ook wel een kindverklaring genoemd. Op grond van artikel 809 lid 1 Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) mag een rechter niet beslissen over zaken zonder de minderjarige eerst te horen, indien het een zaak is die de minderjarige aangaat. Wat opvalt, is dat in dit artikel een leeftijdsvereiste wordt genoemd van twaalf jaar of ouder. In artikel 12 IVRK wordt geen leeftijds grens genoemd, maar slechts de beperking dat aan de mening van het kind een passend belang moet worden gehecht in overeenstemming met zijn leeftijd en rijpheid².

Kinderen jonger dan twaalf worden daarbij niet standaard gehoord. Het is in dat geval aan de rechter om te beslissen of een kind in de gelegenheid moet worden gesteld om zijn mening kenbaar te maken. Een kind kan de rechter zelf per brief of telefoon laten weten graag te willen worden gehoord. De rechter bepaalt dan of dat passend en nodig is³.

In het onderzoek *Scholieren en Gezinnen* van Ed Spruijt is aan kinderen gevraagd met wie zij rondom de scheiding van hun ouders hebben gesproken en hoe zij dat gesprek hebben gewaardeerd. Het gemiddelde cijfer dat zij aan het gesprek met een kinderrechter toekenden is een 5.9. Lang niet alle kinderen van twaalf jaar en ouder blijken met de kinderrechter te spreken.

¹ Jaarverslag van de kinderombudsman 2014, p. 16: <http://www.dekinderombudsman.nl/ul/cms/fck-uploaded/2014%20jaarverslag%20.pdf>,

² Liefwaard 2015, p. 51

³ Spruijt & Kormos 2010, p. 122

Ongeveer de helft van de kinderen geeft aan dat zij nooit een brief van de rechter hebben gekregen. Daar weer de helft van gaat niet naar de rechtbank. Dit terwijl zij later mogelijk wel gebruik maken van een informele rechtsingang⁴, bijvoorbeeld door een brief aan de rechter te schrijven.

In Nederland kennen wij naast de kindverklaring ook de rol van de bijzondere curator in Jeugdzaken⁵. Deze professional treedt op binnen een juridische procedure. De bijzondere curator wordt benoemd door de rechter wanneer zich een dusdanig belangenconflict afspeelt tussen de belangen van het kind en de met het gezag belaste ouder(s). Algemene opvoedvraagstukken bieden geen grondslag voor de benoeming van een bijzondere curator. Wanneer een kind klem zit vanwege de hoge conflictscheiding tussen zijn ouders kan een rechter wel besluiten om een bijzondere curator te benoemen.

De bijzondere curator handelt vanuit een taakomschrijving van de rechtbank en heeft een bemiddelende en adviserende rol. Hij of zij treedt op als onafhankelijke professional ten behoeve van de belangen van het kind.

De rechter kan op verzoek van een belanghebbende, denk hierbij aan de ouders of een voogd, of uit eigen beweging een bijzondere curator benoemen. Een kind kan ook zelf aan de rechter vragen om een bijzondere curator in te stellen, bijvoorbeeld door een brief te schrijven. Veel kinderen weten echter niet van het bestaan af van de bijzondere curator.

De bijzondere curator beslist uiteindelijk zelf wat hij of zij vindt dat in het belang van het kind is en zal hierover uitleg moeten geven aan het kind. De bijzondere curator biedt geen traject van ondersteuning. Nadat de uitspraak van de rechter is gedaan, eindigt de taak van de bijzondere curator.

Omdat de mogelijkheden voor kinderen, om hun stem te kunnen laten doorklinken, beperkt zijn en het IVRK geen leeftijdsgrens stelt, is er speciaal voor kinderen sinds 2015 de rol van de Kindbehartiger. De Kindbehartiger is een professional die opkomt voor de belangen van kinderen in een scheidingssituatie. De Kindbehartiger is een specialist op het gebied van scheiding en de kinderen en kan het woord voeren namens kinderen richting ouders en belanghebbenden, als ook door middel van een verslag met advies de positie van kinderen een plek geven direct aan de voorkant van een juridische procedure. Dus niet pas wanneer de procedure al lopend is.

Via de rol van de Kindbehartiger wordt ingezet op het voorop stellen van kindparticipatie. De Kindbehartiger streeft er naar om kinderen niet te betrekken in volwassen zaken en om hen buiten een juridische procedure te houden, waarbij hun stem wel een plek krijgt, geheel in lijn met de uitingen vanuit het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

De Kindbehartiger treedt op in het vrijwillig kader en werkt veel samen met instanties en andere professionals, zoals advocaten, mediators en kindtherapeuten.

Over het ontstaan van de rol van de Kindbehartiger

Vandaag de dag voelen steeds meer kinderen druk om een keuze te moeten maken over de scheidingssituatie tussen hun ouders. Deze verantwoordelijkheid behoort niet bij kinderen te liggen. Daarnaast worden kinderen te vaak betrokken in volwassen zaken en worden besluiten over de hoofden van vooral hele jonge kinderen heen genomen. Zonder dat iemand eerst het kind heeft gezien of gesproken. Vaak worden kinderen vervolgens enige periode na de scheiding naar therapie gebracht, doordat zij door de gevolgen van de scheiding gedrag zijn gaan vertonen of vastlopen in hun ontwikkeling. Dit laat zien dat eerder ondersteuning bieden aan kinderen, op laagdrempelige en kindvriendelijke manier, nodig is.

In Nederland hebben minderjarigen zoals gezegd in beginsel geen zelfstandige rechtsingang en vormen zij geen partij bij juridische procedures. Echter, in een scheidingssituatie gaat de zaak bij

⁴ Spruijt & Kormos 2010, p. 146

⁵ Artikel 1:250 Burgerlijk Wetboek

uitstek over de belangen van kinderen en over hun toekomst. Veel kinderen willen hun ouders niet met hun angsten en zorgen belasten. Zij ervaren een loyaliteitsconflict; ze willen hun ouders niet kwetsen of ze zijn bang dat hun ouders boos worden als ze zeggen wat ze echt denken en voelen.

Het is vandaag de dag vrij eenvoudig om je eigen praktijk op te richten en om als (kinder)coach aan de slag te gaan. De materie rondom scheidingen is echter steeds complexer geworden en vraagt om kennis en kunnen alsmede om getrainde professionals, zoals Ed Spruijt dat ook heeft verwoord in zijn boek 'De twaalf belangen van scheidingskinderen'.

Dit heeft er dan ook toe bijgedragen dat in 2015 de rol van de Kindbehartiger is ontstaan. Om invulling te geven aan de uitingen binnen het IVRK en om een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van professionals werkend met kinderen in een scheidings situatie.

Een Kindbehartiger fungeert als vertrouwenspersoon voor het kind. De Kindbehartiger is een professional die opkomt voor hún belangen en het woord voert namens hen. Eigenlijk is er geen ouder die de mening van het kind onbelangrijk vindt, maar in een scheidings situatie, zeker wanneer de emoties hoog zijn opgelopen, kan het lastig zijn om nog op neutrale wijze en goed te luisteren naar de wensen van kinderen.

De Kindbehartiger biedt ondersteuning. De Kindbehartiger zorgt er voor dat de beleving van ieder kind helder wordt, plaatst deze samen met het kind in perspectief, doet aan observatie, geeft uitleg en vertaalt de stem van ieder kind naar ouders/verzorgers en indien nodig via een verslag met advies richting het juridisch speelveld, via de advocaten van ouders.

Er geldt geen leeftijdsgrens voor de Kindbehartiger om met kinderen aan de slag te gaan; hoe jong een kind ook is, het is altijd van belang het perspectief van een kind te laten meetellen.

Kindbehartigers hebben een WO of HBO opleiding gevolgd, waarna zij worden bijgeschoold in Kindbehartiging, via een op maat gemaakte training. Ze worden getraind in het juridisch kader, de werkwijze van de Kindbehartiger, de sociale kaart, de vergelijking wordt gemaakt van hun rol ten aanzien van andere spelers in het werkveld en het protocol van de Kindbehartiger wordt hen bijgebracht. Zij leren de procedure rondom de Meldcode en volgen een training over verslaglegging en dossiervorming. Belangrijk is het onderscheid te maken met een behandelaar of therapeut. De rolverdeling moet zuiver blijven. Een traject van Kindbehartiging is geen therapie of behandeling, maar kan waar nodig overvloeien in therapie doordat wordt doorverwezen door de Kindbehartiger, of omgekeerd. Dat onderscheid wordt met opzet gemaakt, omdat een Kindbehartiger een andere behoefte invult dan een therapeut.

Kinderen vanaf 12 jaar (en soms jonger) worden zoals eerder uiteen gezet uitgenodigd bij de rechtbank om hun mening te geven. Ze mogen daar hun verhaal doen, veelal in slechts tien minuten tijd. Kinderen hebben aangegeven veelal niet op gesprek te gaan of het gesprek met de rechter met een 5.9 te beoordelen. Soms hebben de kinderen achteraf spijt of voelen ze zich schuldig als de rechter op basis van hun verhaal bijvoorbeeld heeft bepaald dat ze minder bij de ene ouder gaan wonen. Een terugkoppeling over de uitspraak krijgen kinderen daarbij niet, behalve dan via hun ouders.

De Kindbehartiger voorkomt dat er over de hoofden van kinderen heen wordt besloten, helpt hen om hun beleving in perspectief te plaatsen en geeft uitleg. De Kindbehartiger gaat met het kind in gesprek en maakt een verslag met advies dat kan worden meegenomen richting de juridische procedure. Daarin komt terug wat met het kind is besproken en hoe zaken gefilterd zijn, ook wanneer het hele jonge kinderen betreft. Dit ondersteunt de rechter, door direct aan de voorkant van de juridische procedure, vanuit een onafhankelijke derde, informatie over de positie van het kind terug te kunnen zien, naast de informatie die ouders via hun advocaten hebben aangedragen.

Kinderen op bezoek bij de kindbehartiger

Aan de hand van een casus wordt uiteen gezet hoe de Kindbehartiger te werk gaat.

Reden van aanmelding

De ouders van Lisa⁶ hebben ieder afzonderlijk contact met een Kindbehartiger gezocht.

Beide ouders gaven aan slecht met elkaar te kunnen communiceren, niet met elkaar om tafel te willen, maar het wel belangrijk te vinden dat er ondersteuning zou komen voor hun dochter van 11 jaar oud. Dit omdat zij zich zorgen zouden maken om Lisa.

Er zou een juridische procedure opgestart worden om de zorgregeling opnieuw vast te stellen.

Ouders zijn ieder via hun advocaten gewezen op de rol van de Kindbehartiger, om Lisa zo op kindvriendelijke wijze een stem te kunnen geven en haar wensen via een onafhankelijke derde mee te kunnen laten nemen, direct aan de voorkant van de juridische procedure.

Achtergrond informatie scheidingssituatie

Ouders zijn vier jaar geleden gescheiden, na een huwelijk van 12 jaar. Zij hebben van rechtswege het gezag behouden over Lisa na de scheiding.

Moeder heeft geen nieuwe relatie. Vader heeft sinds drie jaar een nieuwe partner. Zijn partner is momenteel zwanger.

Lisa zou sinds de scheidingssituatie vijf om vijf dagen en vervolgens twee om twee dagen bij ieder van haar ouders verblijven.

Ouders hebben een verschil van mening over waarom het met Lisa niet goed zou gaan. Volgens moeder zou vader niet voldoende aansluiting vinden bij de behoeften van Lisa, haar te vaak te laat naar bed laten gaan en zou de zorgregeling aangepast moeten worden waarbij Lisa enkel in de weekenden nog bij zijn vader zou gaan verblijven. Moeder is van mening dat zij 'beter' voor Lisa kan zorgen. Volgens vader zou moeder trachten om Lisa meer tijd voor zichzelf te krijgen. Dit zou extra zijn gaan opvallen sinds moeder zou weten dat de partner van vader in verwachting is.

Beide ouders hebben een eigen beleving over de reden van de scheiding alsmede wat nu in het beste belang van Lisa zou zijn. Zij hebben richting hun advocaten de wens uitgesproken dat Lisa haar stem kan afgeven, het liefst via een onafhankelijke derde en zonder dat hij naar de rechtbank hoeft. Zodoende is een Kindbehartiger ingeschakeld.

Het Kindbehartiger traject

Nadat met beide ouders is besproken wat de Kindbehartiger kan doen, is met ieder van hen middels een individuele afspraak de overeenkomst en de toestemming voor de ondersteuning van Lisa afgestemd. Maatwerk afspraken zijn gemaakt.

Er is afgesproken dat er een verslag met advies zou worden opgemaakt, zodat Lisa haar wensen en behoeften konden worden meegenomen direct aan de voorkant van de juridische procedure.

Met Lisa zouden drie kindgesprekken worden gevoerd. De eerste ter kennismaking, de tweede ter verdieping en de derde om Lisa haar uitingen en de opmaak van het verslag met advies door te spreken. Lisa zou afwisselend door haar ouders worden gebracht en één van de gesprekken zou op de school plaatsvinden. Daarnaast is de toestemming afgestemd om door Kindbehartiger met de school van Lisa is gesprek te treden.

Beleving en behoeften Lisa

Lisa werd door ieder van haar ouders een keer gebracht en er heeft een gesprek op school plaatsgevonden. Lisa liet bij binnenkomst weten dat haar ouders haar hadden voorbereid en dat dit ervoor had gezorgd dat zij weinig spanning had gehad om op gesprek te komen.

Lisa gaf aan graag haar verhaal te willen doen en het fijn te vinden dat er iemand was die er speciaal voor haar was, naast de advocaten die er waren voor haar ouders.

⁶ Lisa is niet haar echte naam. Omwille van de privacy is deze gefingeerd.

Sinds de scheidingssituatie zou Lisa een andere positie hebben gekregen binnen haar familie, zowel bij moeder thuis als bij vader thuis. Bij moeder zou Lisa meer de rol op zich hebben genomen van 'vriendin van moeder'.

Haar moeder zou sinds de scheiding zijn verhard en zich enkel op haar werk hebben gestort, waarna zij twee jaar terug in een burn-out zou zijn beland. Hierdoor zou haar moeder vriendinnen zijn kwijt geraakt en zich erg alleen hebben gevoeld. In de ogen van moeder zou haar vader al verliefd zijn geworden op zijn nieuwe partner gedurende hun huwelijk. Lisa liet weten hier het nodige over te hebben gehoord van haar moeder, maar het niet te geloven en er nooit met haar vader over te hebben gesproken. Lisa benoemde dat het de laatste tijd weer wat beter ging met moeder.

Lisa liet in haar houding en woorden zien loyaal te blijven richting beide ouders. Zij verdedigde haar moeder, als ook haar vader. Zij benoemde dat zij als een soort 'boksbal' tussen haar ouders in was gaan staan, zodat zij over en weer geen negatieve uitingen zouden horen over elkaar. Deze zou Lisa hebben opgevangen. Ondanks alles wat zij gehoord had, was haar mening over haar ouders niet veranderd. Zij houdt van allebei en zou enkel willen dat de juridische procedure zou stoppen en zij gewoon weer normaal tegen elkaar zouden doen.

Lisa liet weten dat zij haar moeder was gaan verzorgen, sinds de burn-out. Ondanks het stuk parentificatie dat naar boven kwam, liet Lisa ook een stuk 'kind-zijn' zien. Dit kwam naar voren toen zij vertelde over hoe vaak zij de slappe lach zou hebben met moeder wanneer zij Friends zouden kijken en wanneer zij samen winkelden. Lisa haar ogen sprankelde toen zij dit vertelde. Bij vader thuis zou er veel zijn veranderd, zo vertelde Lisa, vooral op het moment dat hij ging samenwonen met zijn nieuwe vriendin. De aandacht leek toen vooral naar zijn nieuwe vriendin te gaan en nu was ze ook zwanger. Lisa gaf aan dit wel te begrijpen en verdedigde haar vader. Ze vertelde direct erna welke leuke dingen zij allemaal deed met haar vader.

Lisa sprak op geen enkele manier kwaad over haar ouders, verdedigde haar ouders, maar vergat hierdoor eigenlijk voor zichzelf op te komen. Daarom werd haar gevraagd wat zij nu eigenlijk nodig zou hebben. De verdieping werd gezocht door met de gesprekskaarten 'recht uit mijn hart' aan de slag te gaan. De vraag die alles open brak, was de vraag: *"Als ik het voor het zeggen zou hebben, dan....."*

Plotseling kwam Lisa haar weggestopte verdriet naar boven. Dat verdriet had zij weggestopt onder haar masker. De tranen stroomden over haar wangen. Met trillende stem zei Lisa: "Ik wil gewoon bij allebei mijn ouders kunnen zijn. Ze maken als kleine kinderen ruzie. Ik hoor altijd slechte dingen over en weer over elkaar. Ik kan er niet meer tegen, ik kan mij niet meer concentreren op school omdat het mij teveel wordt. Alsjeblieft, laat ze normaal over elkaar praten, mij met rust laten en niet om mij vechten door een rechtszaak."

Lisa beseftte dat dit haar doorbraak was. Dit moest eruit. Kindbehartiger vroeg of ze voor hem mocht gaan staan, als haar Kindbehartiger. Lisa slaakte een diepe zucht; "Ja graag!"

Lisa haar stem kon nu de sleutel gaan vormen zodat haar ouders de verantwoordelijkheid weer konden terugpakken om tot een oplossing te komen om elkaar als ouders te kunnen gaan insluiten. Die taak lag niet bij Lisa.

De sleutel naar de oplossing

Met Lisa haar ouders was afgesproken dat het verslag met advies naar hun advocaten zou worden gestuurd. Nadat dit was gedaan, vond er overleg plaats tussen beide advocaten en hun cliënten. Kindbehartiger werd gebeld. Of met Lisa en haar ouders om tafel kon worden gegaan om de wensen van Lisa om te gaan zetten in concrete afspraken. De juridische procedure zou worden uitgesteld, voor een periode van drie maanden omdat ouders hadden beseft dat zij op een verkeerde manier voor Lisa aan het vechten waren; namelijk vanuit een eigen belang in plaats van dat de belangen van Lisa echt voorop stonden.

Dankzij de inzet van de Kindbehartiger is Lisa haar stem centraal gezet. Vanuit de positie van Lisa is de verdere ondersteuning ingezet voor ouders om gezamenlijk tot een oplossing te komen.

AANVULLEND KADER

Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)

Op 20 november 1989 is door de algemene vergadering van de Verenigde Naties het Internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK) unaniem aangenomen. In totaal hebben 193 landen het verdrag geratificeerd. In 1995 is het in werking getreden voor Nederland. De Verenigde Naties heeft erkend dat de jeugd speciale zorg en bescherming behoeft. Het verdrag bestaat uit 54 artikelen met afspraken over kinderen en jongeren tot achttien jaar en is een uniek mensenrechtenverdrag. Het bevat traditionele burgerlijke en politieke rechten, maar ook sociale, economische en culturele rechten⁷.

In het IVRK zijn drie partijen te onderscheiden: het kind, de ouders/voogd en de Staat. Naast de rechten voor kinderen staan er ook rechten in voor ouders. Het IVRK omvat niet alleen rechten, maar er zijn ook plichten aan verbonden. De plichten gelden voor de ouders en de Staat. Ouders zijn bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind, maar hebben daarbij recht op passende bijstand van de Staat. In eerste instantie zijn de ouders dus verantwoordelijk voor het welzijn van hun kinderen, en wanneer zij hierin tekort schieten is de Staat verplicht om in te springen en verantwoordelijkheden van de ouders over te nemen.

Basisprincipes

Volgens meerdere bronnen kent het IVRK vier basisprincipes. Het eerste basisprincipe verbiedt discriminatie; *artikel 2 van het IVRK*. Alle rechten gelden voor alle kinderen. Het tweede basisprincipe stelt het belang van het kind voorop; *artikel 3 van het IVRK*. Het belang van het kind zou in alle beslissingen die door de overheid, instanties en volwassenen worden genomen, de eerste overweging moeten zijn. Het is niet de enige overweging, maar wel een van de belangrijkste.

Als derde basisprincipe heeft het kind recht op leven en ontwikkeling; *artikel 6 van het IVRK*. De overheid moet zich inspannen om het ontwikkelen van kinderen te stimuleren en het overleven van kinderen zo veel mogelijk te garanderen. Als laatste en vierde basisprincipe dient er respect te zijn voor de mening van het kind; *artikel 12 van het IVRK*. Kinderen mogen hun mening geven en meepraten. Hun mening dient te worden meegenomen in zaken die hen aangaan⁸. Bij de interpretatie en implementatie van alle overige artikelen moeten de algemene beginselen uit de basisprincipes meegewogen worden.

Voor kinderen in een scheidingssituatie zijn voornamelijk artikel 3 en artikel 12 van groot belang. Artikel 3 gaat over het belang van het kind en is het meest genoemde artikel in de relevante rechtspraak⁹. Het artikel wordt ook wel het parapluartikel genoemd, omdat het overkoepelend is voor alle andere artikelen. Het belang van het kind dient immers bij alle andere artikelen de eerste overweging te vormen.¹⁰

Het Comité inzake de Rechten van het Kind heeft in 'General Comment' nummer 12 toegelicht dat de leeftijd en rijpheid van een kind op de juiste wijze door de Staat beoordeeld moeten worden bij het meewegen van de mening van het kind. De Staten moeten deskundigheid stimuleren en passende regels te stellen voor deze beoordeling. Aan dit recht zijn geen leeftijdsgrenzen gebonden. Non-verbale communicatie en meningsuitingen van de allerjongsten moeten erkend en gerespecteerd te worden. Hier wordt in Nederland echter nog niet volop aandacht aan besteed, wat er mede toe heeft geleid dat de rol van de Kindbehartiger is ontwikkeld.

Verder wordt in het 'General Comment' aangekaart dat de procedure in alle opzichten kindvriendelijk dient te zijn. Dit vergt deskundigheid van alle betrokken professionals, inrichting van de ruimtes en een serieuze benadering hoe de mening van het kind wordt meegenomen. Ook hier wordt via de rol van de Kindbehartiger invulling aan gegeven.

Overige belangrijke bepalingen

Naast bovengenoemde basis artikelen zijn er een aantal andere artikelen van belang voor het kind in scheidingssituaties. In het kort zijn dat de volgende artikelen:

⁷ Kalverboer M. & Zijlstra E. (2010) Het belang van het kind in het Nederlands recht, p. 56. SWP Amsterdam ,

⁸ Kalverboer M. & Zijlstra E. (2010) Het belang van het kind in het Nederlands recht, p. 58. SWP Amsterdam

⁹ Graaf, de J.H. Limbeek, M.C.C., Bahadur N.N. & Meij van der N. (2012), *De toepassing van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind in de Nederlandse rechtspraak* p. 11 Juridische Uitgeverij Ars Aequi, Nijmegen

¹⁰ Liefwaard T. & Doek J.E. 2015, Kinderrechten in de rechtspraak; een internationaal perspectief p. 84 In: Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht, 2015/20, Wolters Kluwer, Alphen aan den Rijn

Artikel 5 verplicht de Staat de rechten en verantwoordelijkheden van ouders en familie te eerbiedigen ten aanzien van de begeleiding en ontwikkeling van het kind. Het is in beginsel niet de bedoeling dat op de stoel van ouders wordt gezeten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken over hun kind(eren)..

Artikel 7 geeft het kind recht op een naam, nationaliteit en recht zijn ouders te kennen en door hen te worden verzorgd. In artikel 8 worden de Staten verplicht die rechten van het kind te eerbiedigen.

Artikel 9 bevat bepalingen over het recht van het kind op persoonlijke betrekking en rechtstreeks contact met beide ouders. Een kind dient niet gescheiden te worden van zijn ouders, tenzij deze scheiding noodzakelijk is wanneer de ouders gescheiden leven. De Staat dient in dit geval het recht van het kind op regelmatige basis persoonlijke betrekkingen en rechtsreeks contact met beide ouders te onderhouden en te eerbiedigen.

Artikel 17 ziet op het recht op informatie. Deze informatie is belangrijk om een mening te kunnen vormen, en laat ook zien dat kinderen het recht hebben op uitleg en een terugkoppeling over wat er in een juridische procedure gebeurt. Op kindvriendelijke wijze.

Artikel 18 geeft aan dat in beginsel beide ouders gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling en opvoeding van het kind. Dit artikel laat weer zien dat het niet de bedoeling is dat op de stoel van ouders wordt gezeten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken over hun kind(eren)..

De Kindbehartiger werkt volledig volgens de uitgangspunten van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.